

Ключевые слова: либерализация, гуманизация, криминальная политика, криминально-правовые принципы, гражданское общество.

Klimenko O.I. Liberalization and humanizing of criminal policy in the conditions of reformation of Ukrainian civil society

In a report is probed principles of liberalization and humanizing of criminal policy in the conditions of reformation of Ukrainian civil society. The concepts of liberalism and humanizing are analysed. Conclusions are given and offered to recommendation.

Keywords: liberalization, humanizing, criminal policy, kriminal'no-pravovi principles, civil society.

Копистко Г.П.,

студ. гр. БП-1-14,

Науковий керівник: Олійник А.Ю.,
професор кафедри приватного та публічного
права факультету підприємництва та права
Київського національного університету
технологій та дизайну, м. Київ, Україна

ВИЩИЙ СУД З ПИТАНЬ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ, ЯК НОВИЙ ПІДХІД ДО ЗАХИСТУ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

В повідомленні досліджується порядок утворення і функціонування Вищого суду з питань інтелектуальної власності, як новий підхід до захисту прав інтелектуальної власності в умовах реформування громадянського суспільства.

Ключові слова: інтелектуальна власність, право інтелектуальної власності, судова реформа, вищий суд з питань інтелектуальної власності, господарське процесуальне право, суд.

Вступ. Інтелектуальне право в Україні є досить новою, порівняно із іншими, галузями законодавства в силу низького рівня усвідомлення необхідності захисту своїх майнових та особистих немайнових прав як творця (автора) конкретного об'єкта інтелектуальної власності, латентності вчинюваних порушень, труднощів у встановленні особи порушника, зумовлених в основному, але не лише, розвитком інформаційних технологій. Піратство, плагіат та інші проблемні аспекти цієї сфери, на жаль, стали сучасними реаліями суспільних відносин у сфері порушення прав інтелектуальної власності на теренах України.

Судова практика з питань захисту прав інтелектуальної власності не відзначається своїми кількісними масштабами. Основні роз'яснення та

узагальнення з цих питань були надані Вищим Господарським Судом України у своїх постановках, якого зараз не існує. В силу приписів нового Закону України «Про судоустрій і статус суддів» в Україні почне діяти Вищий суд з питань інтелектуальної власності в статусі вищого спеціалізованого суду (ч.2 ст. 31 Закону) [1].

Ухвалений у новій редакції Господарський процесуальний кодекс України містить норми щодо юрисдикції Вищого спеціалізованого суду з питань інтелектуальної власності. Відповідно до цих норм, новоутворений суд розглядатиме такі категорії справ у першій інстанції:

1) справи у спорах щодо прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок, торговельну марку (знак для товарів і послуг), комерційне найменування та інших прав інтелектуальної власності, в тому числі щодо права попереднього користування;

2) справи у спорах щодо реєстрації, обліку прав інтелектуальної власності, визнання недійсними, продовження дії, дострокового припинення патентів, свідоцтв, інших актів, що посвідчують або на підставі яких виникають такі права, або які порушують такі права чи пов'язані з ними законні інтереси;

3) справи про визнання торговельної марки добре відомою;

4) справи у спорах щодо прав автора та суміжних прав, в тому числі спорах щодо колективного управління майновими правами автора та суміжними правами;

5) справи у спорах щодо укладання, зміни, розірвання і виконання договору щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності, комерційної концесії;

6) справи у спорах, які виникають із відносин, пов'язаних із захистом від недобросовісної конкуренції, щодо: неправомірного використання позначень або товару іншого виробника; копіювання зовнішнього вигляду виробу; збирання, розголошення та використання комерційної таємниці; оскарження рішень Антимонопольного комітету України із визначених цим пунктом питань [1].

Також до складу Вищого суду входить Апеляційна палата з питань інтелектуальної власності, яка буде переглядати в апеляційному порядку ухвалені цим судом рішення.

Отже, розгляд справ з питань інтелектуальної власності буде здійснюватись саме за правилами господарського судочинства. Водночас це буде відбуватись з певними особливостями, зокрема: а) учасниками відповідних спорів будуть не лише суб'єкти підприємницької діяльності (юридичні особи та ФОП), а й звичайні фізичні особи; б) органи державної влади й місцевого самоврядування також братимуть участь у спорах про визнання недійсними актів таких органів, що порушують права інтелектуальної власності; в) запроваджується колегіальний розгляд справ.

Насамперед, незрозуміло, чому законодавець виокремлює у системі судоустрою саме Вищий суд з питань інтелектуальної власності та Вищий антикорупційний суд, тим самим, надаючи особливого значення спорам у

сфері інтелектуальної власності та у сфері корупційних порушень та чому ці справи не можуть розглядати «звичайні» місцеві суди. Не менш загадковою видається і назва спеціалізованого суду першої інстанції. Так, законодавець передбачає створення Вищого суду з питань інтелектуальної власності за відсутності судів нижчих інстанцій з розгляду цієї ж категорії справ. Більше того, за Законом України «Про судоустрій і статус суддів» саме Вищий суд з питань інтелектуальної власності буде судом нижчої інстанції, адже діятиме як суд першої інстанції. Разом з тим, вже сьогодні можна стверджувати, що в Україні функціонуватиме суд, назва якого не відповідає його «інстанційним» повноваженням.

Суперечливими видаються і положення Господарського процесуального кодексу України, які передбачають повноваження Вищого суду переглядати прийняті ним ж рішення в апеляційному порядку. Так, за статтею 26 вказаного проекту у складі Вищого суду з питань інтелектуальної власності буде створена Апеляційна палата, яка переглядатиме його рішення в апеляційному порядку [2].

Закон України «Про судоустрій і статус суддів» дійсно передбачає можливість створення палат у складі вищих спеціалізованих судів, однак як свідчать положення цього ж Закону такі палати можуть створюватись лише для розгляду окремих категорій спорів, а вищі спеціалізовані суди – для розгляду справ як суди першої інстанції.

При цьому слід враховувати, що до кандидатів на посаду судді апеляційного суду законодавство про судоустрій ставить вищі вимоги ніж до кандидатів на посаду судді суду першої інстанції. Натомість за проектом нового ГПК України Апеляційна палата Вищого суду з питань інтелектуальної власності складатиметься з суддів цього ж суду, якісний та можливо і кількісний склад якої визначатиметься зборами суддів. Іншими словами, судді суду з інтелектуальної власності самі будуть визначати суддів, що переглядатимуть їх рішення в апеляційному порядку.

Однією з перших проблем, що виникне з формуванням вищого спеціалізованого суду буде його територіальна віддаленість. Так, якщо на сьогодні справи з питань інтелектуальної власності можуть розглядатися усіма господарськими, районними та апеляційними судами, то з дня функціонування Вищого суду з питань інтелектуальної власності – розгляд усіх цих спорів зосереджуватиметься у вказаному суді. Оскільки цей суд буде знаходитись виключно в місті Києві, це природньо спричинить проблему доступу до цього суду більшості пересічних громадян України.

Закономірно, що після початку роботи Вищого суду з питань інтелектуальної власності виникатиме ще чимало дискусійних питань, але попри всі недоліки правового поля у цій сфері, експерти сходяться на тому, що створення такого спеціалізованого суду – однозначно позитивний і серйозний крок до належного захисту прав інтелектуальної власності та підвищення інвестиційної привабливості вітчизняного ринку.

Неодноразово професійною спільнотою критикувалося залучення судових експертів виключно судом і, як результат, значна тривалість розгляду і не завжди якісний результат

Наразі, дозволяється залучення експерта не тільки судом, але й учасником справи. Це потенційно наближає нас до міжнародних стандартів, коли на підтримку своєї позиції сторони відразу можуть надати суду висновки експертів, і суд має змогу оцінити їх без тривалого відкладення справи.

Судова статистика щодо строків розгляду спорів, які виникають у сфері захисту прав інтелектуальної власності в Україні, свідчить, що така категорія справ слухається від 2-х років, і це без урахування строків, на які розгляд зупиняється у зв'язку із проведенням судової експертизи. Так, у середньому судовий розгляд відповідних справ займає 3–4 роки.

Висновок. Таким чином, можна зробити висновок про необхідність створення спеціалізованих судів у сфері інтелектуальної власності. Зосередження всіх справ, пов'язаних із захистом об'єктів інтелектуальної власності, у Вищому спеціалізованому суді з питань інтелектуальної власності дасть змогу забезпечити: ефективність судочинства в сфері захисту інтелектуальної власності; єдність правозастосовної практики, ліквідує різні підходи до тлумачення одних і тих самих норм законодавства, підвищить рівень законності у цій сфері; підвищення рівня та якості захисту прав громадян та юридичних осіб; стимулювання творчої та науково-технічної діяльності в країні; вплив на інвестиційну привабливість української економіки для іноземних та вітчизняних компаній; зростання української конкурентоспроможної економіки; уніфікацію правозастосовної практики та наближення її до міжнародних стандартів судочинства у сфері захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності.

Список використаних джерел:

1. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 2 червня 2016 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 31. – Ст. 545. Поточна редакція від 15.12.2017 р.
2. Господарський процесуальний кодекс України: Закон України від 06 листопада 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 6. – Ст. 56. Поточна редакція від 07.01.2018 р.

Копытко Г.П. Высший суд по вопросам интеллектуальной собственности, как новый подход к защите прав интеллектуальной собственности в условиях реформирования гражданского общества.

В сообщении исследуется порядок образования и функционирования Высшего суда по вопросам интеллектуальной собственности, как новый подход к защите прав интеллектуальной собственности в условиях реформирования гражданского общества.

Ключевые слова: интеллектуальная собственность, право интеллектуальной собственности, судебная реформа, высший суд, по вопросам интеллектуальной собственности, хозяйственное процессуальное право, суд.

Kopistko G.P. the Higher court on questions intellectual property, as a new going near defence of intellectual ownership rights in the conditions of reformation of civil society.

In a report the order of education and functioning of the Higher court is probed on questions intellectual property, as a new going near defence of intellectual ownership rights in the conditions of reformation of civil society.

Keywords: *intellectual property, right of intellectual ownership, judicial reform, higher court, is on questions intellectual property, economic judicial right, court.*

Костюк Д.О.,
студентка 5 курсу
факультету менеджменту та права
Вінницького національного аграрного
університету, м. Вінниця, Україна

ДЕРЖАВНА КОМПЛЕКСНА СИСТЕМА СПОСТЕРЕЖЕНЬ ЗА ОХОРОНОЮ ТА СТАНОМ ЗЕМЕЛЬ В УКРАЇНІ

В повідомленні досліджено державну комплексну систему спостереження за охороною та станом земель в Україні. Проаналізовано конкретні елементи та заходи по обстеженню та розвідуванню ґрунтів, що здійснюється уповноваженими органами з питань земельних ресурсів. Пропонуються висновки і рекомендації.

Ключові слова: *комплексну систему спостереження, охорона земель, стан земель, топографо-геодезичну діяльність, картографічну діяльність.*

Вступ. Державна комплексна система спостережень за станом земель є однією з найважливіших складових у системі заходів охорони земель. У Законі України «Про охорону земель» зазначається, що така система спостережень включає топографо-геодезичні, картографічні, ґрунтові, агрохімічні, радіологічні та інші обстеження і розвідування стану земель і ґрунтів, їх моніторинг.

Проаналізувавши положення ст. 22, 23 Закону України «Про охорону земель» можна зробити висновок, що державна комплексна система спостережень являє собою конкретні елементи та заходи по обстеженню та розвідуванню ґрунтів, що здійснюється уповноваженими органами з питань земельних ресурсів.

З усього вище зазначеного впливає, що державна комплексна система спостережень за станом земель – це система заходів, яка складається з топографо-геодезичного, картографічного, ґрунтового, агрохімічного, радіологічного обстеження і розвідування стану земель та їх моніторингу на базі діяльності уповноважених державних органів по земельним ресурсам [3].